

פסק דין

מחוזי 43887-01-13, א.ס.א.ל.גי. מימון והשקעות בע"מ נ' בנק הפועלים הע"מ.

זוהי תובענה למתן צו מניעה קבוע שיאסור על הנתבע לסגור את חשבון הבנק של התובעת אצל הנתבע מפאת אחת מעילות הסגירה שידונו בהליך זה וכן למתן צו עשה המורה לנתבע להמשיך ולכבד את המשך פעילות התובעת בחשבון בתנאים ובאופן שבו התנהלה פעילות זו עובר להגשת התובענה.

1. רקע:

א התובעת היא חברה פרטית המאוגדת בישראל ועוסקת במתן שירותי מטבע כמשמעות מונח זה [בחוק איסור הלבנת הון](#), התש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון" או "החוק"). לפי הנתען בתובענה, התובעת בעלת רישיון, רשומה אצל רשם נותני שירותי מטבע ומחדשת את רישומה מדי שנה תוך עמידה דווקנית בדרישות החוק בכל הנוגע לחובות הרישום והדיווח. כן נטען, שלתובעת פעילות ענפה הכוללת בעיקר ניכיון שיקים, העברות בנקאיות, פירעון במזומן ועוד, ופעילותה מפוקחת באופן שוטף על ידי הרשות להלבנת הון ומימון טרור, לה מדווחת התובעת דיווחים שוטפים הן על פעילות חריגה מצד לקוחותיה הן על פעולות רגילות.

הנתבע (להלן: "הנתבע" או "הבנק") הוא תאגיד בנקאי כמשמעותו [בחוק הבנקאות \(שירות ללקוח\)](#), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות").

ב לפי הנתען בתובענה, התובעת מנהלת אצל הנתבע חשבון חוזר דביטורי (חח"ד) החל מחודש מרץ 2011, היא נחשבת ללקוחה מועדפת ומוענקים לה תנאים פיננסיים מיטיבים.

במקביל, מנהלת התובעת חשבון בנק נוסף בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, ולדידה מדובר בחשבון עזר בלבד, כאשר החשבון המשמעותי והעיקרי שלה הוא אצל הנתבע.

ג ביום 22.10.12 שלח הבנק לתובעת מכתב הכולל עדכונים לגבי הכללים החלים על חשבון עסק מסוג "נותני שירותי מטבע" (נספח ד' לתובענה). לטענת התובעת, היא פעלה על-פי המכתב בקפדנות.

ד לטענת התובעת, ביום 6.12.12, ללא כל הכנה מוקדמת, פנה אליה הבנק במכתב נושא הכותרת "הודעה על סגירת חשבון" (להלן: "הודעת הסגירה" - נספח א' לתובענה) בו נכתב שבהתאם למידע שבידי הבנק, יכול שבחשבון התובעת מתנהלת פעילות חריגה

שאינה תואמת את רישיון התובעת כנותנת שירותי מטבע ולכן הבנק החליט לסגור את החשבון תוך 30 יום. התאריך הכתוב על גבי המכתב הוא 29.11.12.

ה למקרא מכתב זה, פנה מנכ"ל התובעת, מר אולג טריף (להלן: "מר טריף") לסניף הבנק בו מתנהל חשבון התובעת וביקש לדעת מה פשר ההודעה המפתיעה. לדבריו, נמסר לו שמדובר ב"הוראה מלמעלה" של הנהלת הבנק הראשית, ושלסניף אין ידיעה על מניעה. בירורים נוספים שניסתה התובעת לבצע בסניף הנתבע העלו חרס.

ו משכך, פנתה התובעת ביום 16.12.12 באמצעות בא כוחה דאז, עו"ד אלעד רוט, במכתב ליועץ המשפטי של הנהלת הבנק בו התבקש האחרון לפרט על איזה מידע נסמכת הודעת הסגירה ומהי אותה "פעילות חריגה" נטענת, זאת כדי לאפשר לתובעת להתמודד ולהגיב על הטענות הנטענות נגדה ומאחר שנוסח הודעת הסגירה אינו ברור ואין בו כל הסבר להחלטה לסגור את החשבון. במכתב אף הבהיר עו"ד רוט, שהודעת הסגירה שוללת מהתובעת כל אפשרות להסרת כל מחדל או טעות אם נתגלו כאלה בפעילותה, כאשר לתובעת ברור שלא נפל רבב בהתנהלותה. לבסוף, התבקש הבנק במכתב זה, להאריך את התקופה שנקצבה לסגירת החשבון ל - 60 יום ולהימנע מנקיטת פעולות חד צדדיות הפוגעות בניהול חשבון הבנק של התובעת (העתק המכתב - נספח ה' לתובענה).

ז ביום 7.1.13 שלח הבנק מכתב תגובה לעו"ד רוט, בו חזר הבנק על דבריו בהודעת הסגירה ולא שפך אור נוסף על הפעילות החריגה. הנתבע ציין במכתב הנוסף שבחשבון התובעת התגלו חריגות שאינן מותרות לנותני שירותי מטבע ואינן עולות בקנה אחד עם [חוק איסור הלבנת הון](#) ופעולות אלו נוגדות את התנאים להפעלת החשבון ומקימות עילה לסגירת החשבון. בסוף מכתב זה נכתב שבכפוף לקבלת הודעה מהתובעת על הסכמתה לבצע כל האמור בסעיף 3 להודעת הסגירה (סעיף בו נדרשה התובעת לבצע פעולות מסוימות המקדימות את סגירת החשבון), הבנק יסכים להאריך את המועד לסגירת החשבון עד ליום 31.1.13 (העתק מכתב הבנק - נספח ו' לתובענה).

ח לטענת התובעת, ביום 21.1.13 הודיעה לה מנהלת המחלקה העסקית בסניף, בעל-פה, שהבנק מסרב לקבל העברה מלקוח לחשבונה של התובעת בסכום של \$100,000 ושהוא מחזיר את הכספים שהועברו בחזרה לחשבון המעביר וזאת מהטעם ש"אלו ההוראות".

ט משכך, הגישה התובעת את התובענה דנן בה טוענת שמאז מתן הודעת הסגירה וחרף ניסיונותיה לברר את פשרה, הבנק לא הצביע על התנהלות בעייתית כלשהי מטעמה, מה גם שהתובעת לא שינתה במאומה את פעילותה מאז פתיחת החשבון.

בד בבד עם הגשת התובענה, הגישה התובעת אף בקשה למתן סעדים זמניים במעמד צד אחד (להלן: -"הבקשה") בה עתרה להורות לבנק להימנע מלסגור את החשבון עד למתן החלטה בתובענה העיקרית ולהמשיך לכבד את המשך פעילות התובעת בחשבון בתנאים ובאופן בו התנהלה פעילות זו עובר להגשת התובענה.

י הבנק מצידו הגיש תשובה לבקשה למתן סעד זמני, מבלי שצורף לה תצהיר התומך בטענות העובדתיות הכלולות בה, ובה טען שהתובעת מבצעת פעולות חריגות המהוות הפרה בוטה של כל פעילות בנקאית ולא קיבל על כך הסבר למרות שפנה לתובעת בניסיון להבין את פעילותה. הבנק פירט בתשובתו הפקדות של שלושה גורמים שונים בחשבון התובעת המהוות לדעתו דוגמאות לפעולות האסורות הנעשות על ידה.

יא בדיון שהתקיים לפניי ביום 27.1.13 קיבלו ב"כ הצדדים את הצעתי שלפיה בשלב זה ועד להחלטה אחרת החשבון לא ייסגר ושהם ינהלו משא ומתן ויודיעו לבית המשפט אם הגיעו להסכמה או שיש צורך בקביעת מועד לדיון.

יב בהמשך, הודיעה התובעת שהצדדים לא הגיעו ביניהם להסכמות ובמקביל הגישה תשובה לתשובת הבנק לבקשה למתן סעדים זמניים בה הגיבה לטענות הבנק בתשובתו ואף טענה בצדק, שיש למחוק את התשובה על הסף בהעדר תצהיר התומך בה.

יג בהמשך לכך, הגיש הבנק, ללא רשות, תשובה נוספת לבקשה (להלן: -"התשובה השנייה") בה עדכן אף הוא שאין הסכמות בין הצדדים והוסיף לראשונה טענות חדשות. כך למשל, טען הבנק בתשובה זו, שחומרת העניין היא שמתנהל אצל התובעת בנק פרטי הכולל חשבונות משנה רבים והכל ללא הצהרות נהנים ושיש חשיבות להפסקת פעילות זו שהתובעת סוברת שהיא ראויה. לתגובתו זו, צירף הבנק תצהיר מטעם משה אלמליח (להלן: -"מר אלמליח"), מנהל מדור במחלקת איסור הלבנת הון בבנק הפועלים, ובו אימת אף את הטענות שנכללו בתשובתו הראשונה לבקשה.

יד כתוצאה מכך ביקשה התובעת, להתיר לה להגיש תשובה מטעמה לתשובת הבנק הנוספת בו תתייחס לטענות החדשות שהעלה הבנק לראשונה.

טו בדיון שהתקיים לפניי ביום 14.4.13 הסכימו ב"כ הצדדים שתוך 10 ימים תוגש תשובת התובעת לתשובה השנייה של הבנק. כן הוסכם שייקבע מועד לשמיעת התיק ושעד מתן פסק הדין לא ייסגר החשבון, מבלי שיש בכך כדי לחייב את הבנק ליתן שירותים שאינם מחויבים על פי דין. קבעתי את התיק לחקירות מצהירים ליום 27.5.13. בהתאם להחלטתי מהדיון, הגישה התובעת תצהיר משלים מטעמה (ת/3).

טז במועד שהיה קבוע להוכחות, הודיע ב"כ הבנק שבבוקר אותו היום הודיע לו מר אלמליח שהוא חולה ולכן לא יגיע להעיד וביקש לדחות את הדיון. משכך, דחיתי את מועד החקירות ליום אחר וקבעתי שהבנק יחויב בהוצאות בגין ישיבה זו במסגרת פסק הדין.

יז ביום 17.6.13 התקיימו לפניי חקירות המצהירים. מטעם התובעת העיד מר טריף ומטעם הבנק העיד מר אלמליח. בסיום החקירות הוריתי לב"כ הצדדים להגיש סיכומים בכתב. משהוגשו הסיכומים - הגיעה העת למתן פסק-דין.

2. טיעוני הצדדים:

טענות התובעת:

התובעת גורסת שפעולות הבנק נעשו שלא כדין, ומנמקת זאת במספר נימוקים:

א טענותיו המשתנות של הבנק באשר לפעילות האסורה הנטענת שמבצעת התובעת, מעידות שהבנק החליט ראשית לסגור את החשבון כחלק ממדיניותו להימנע כליל ממתן שירותים לנותני שירותי מטבע, ורק לאחר מכן חיפש את עילת הסגירה, תוך שהחליפה פעם אחר פעם בתזזית ובחוסר תום לב משווע.

ב מר אלמליח מטעם הבנק לא הצליח לשפוך אור על סיבת סגירת החשבון, הוא השיב תשובות חסרות תוכן ועדותו היא עדות שמיעה פסולה. על רקע זה לא ברור מדוע הבנק הביא דווקא אותו להעיד ונמנע מלזמן עדים אחרים שהיו יכולים לשפוך אור על עמדתו, כדוגמת קצין הציות שקיבל את ההחלטה על סגירת החשבון ומנהלת המחלקה העסקית עמה שוחח מר טריף.

ג עד היום לא הובהר מהי אותה פעילות חריגה שמבצעת התובעת שהחלה לדברי הבנק בתשובתו הראשונה "בחודשים האחרונים". מהדוחות שצירף מר טריף לתצהירו עולה שהחברה עוסקת באותן פעולות מיום היווסדה. לא ברור מה התרחש בחודשים

האחרונים וכיצד הדבר מתיישב עם העובדה שהתובעת נחשבה ללקוח מועדף נכון לשלושה חודשים טרם הודעת הסגירה.

ד המחוקק הטיל על נותן שירותי מטבע שתי חובות בלבד: חובת זיהוי וחובת דיווח כדי להקל על ניטור הפעולה החריגה. בכך הפך המחוקק את נותן שירותי המטבע לזרוע המסייעת למדינה באיתור מלביני הון. מקום שנותן שירותי המטבע נהג כראוי ובתום לב, אין להטיל עליו חובות נוספות שהחוק לא הטילן.

ה טענת הבנק שלפיה התובעת הפכה לבנק פרטי המנהל עבור לקוחותיה חשבונות משנה ללא דיווח מהווה הרחבת חזית פסולה ולא שימשה כעילה לסגירת החשבון ולכן אין לדון בטענה זו כלל. מר אלמליח אישר בעדותו שהיא נולדה רק לאחר שהוגש תצהירו של מר טריף.

ו כל שאישר מר טריף בחקירתו באשר לטענת "הבנק הפרטי" הוא שחברת ה.י.ם משתמשת בשירותים הפיננסיים הניתנים לה על ידי התובעת כתחליף לצריכת שירותים בנקאיים באמצעות חשבון עו"ש בבנק. אין בכך כדי להפוך את חשבונה של התובעת בבנק לחשבון של ה.י.ם או לראות בחשבון התובעת כחשבון המושכר לה.י.ם, אלא מתן שירות לאחר באמצעות חשבון הבנק של התובעת, מבלי להקנות ללקוח כל זכות בחשבון הבנק.

ז באשר לטענת הבנק שהתובעת הופכת את לקוחותיה לנהנים בחשבון הבנק שלה מבלי למסור הצהרות על נהנים טוענת התובעת - שמהגדרת סעיף 2ב [לצו איסור הלבנת הון](#) (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001 (להלן: "צו הבנקים") עולה, כי לקוחותיו של הנש"מ להבדיל מהנש"מ עצמו, אינם נהנים בחשבונו של הנש"מ, אין להם כל יכולת לשלוט על פעולות הנעשות בחשבון והכספים בחשבון הם כספי הנש"מ.

טענות הבנק:

הבנק גורס כי פעולותיו לסגירת החשבון - בדין יסודן ויש להותירן כפי שנעשו. מספר נימוקים באמתחתו:

א התובעת נאחזת אך ורק בהודעת הסגירה ומתעלמת בסיכומיה ממכתב ההתראה הראשון שנשלח אליה (נספח ד' לתובענה), מהתכתבויות הצדדים טרם הגשת התביעה, מהצעת הבנק לתובעת להפסיק את הפעילות הבלתי חוקית ומסירוב מנהל התובעת להפסיק את הפעילות המהווה למעלה מ- 60% מהכנסותיו.

ב התובעת אינה עוסקת בניכיון או בפעילות בנקאית אלא בניהול אסור של חשבונות בנק עבור אחרים ולמעשה חשבונה הוא בגדר "חשבון להשכיר". השאלה שיש להכריע בה היא האם החלטת הבנק בדבר סגירת החשבון ניתנה כדין אם לא, וזאת על בסיס כתבי הטענות בלבד ואין לאפשר שינוי חזית וטענות שכלל לא בא זכרן בכתב התביעה. בכתב ההגנה פירט הבנק בהרחבה רבה את ניהול החשבונות שלא כדין על ידי התובעת. התובעת לא הגישה כתב תשובה ולא נתנה כל הסבר לאופן ניהול החשבונות ועל כן מושתקת היא מלטעון טענות חדשות כאמור.

ג אמנם בתחילת חקירתו, הכחיש מר טריף באופן גורף וחד משמעי שהוא מנהל בחשבון על שם התובעת חשבונות עובר ושב עבור אחרים, אולם לאחר שהוצגו לו תצהיריו ומסמכי ניהול החשבון הוא הודה שטעה בתשובתו ולמעשה הודה שהוא מנהל חשבונות עבור אחרים ללא הצהרת נהנים בחשבון וללא דיווח מתאים. די בהודאה זו כדי לדחות את התביעה שכן ברור שפעולות אלו מנוגדות להוראות [חוק איסור הלבנת הון](#) ומהוות עילה ממשית לסגירת החשבון.

ד הוראות החוק מאשרות שניהול חשבון עבור אחר הוא פעולה בלתי רגילה במסגרתה חייב הבנק להודיע על סגירת החשבון ואין לאפשר פעילות בחשבון בו הצהרת הנהנים חסרה או אינה נכונה. מדובר על פעילות ענפה בה עוברים מיליוני שקלים מדי חודש ללא כל דיווח.

ה בנוסף לפעילות המהותית האסורה של ניהול חשבונות עבור אחרים, התגלו בחשבון התובעת פעולות מהותיות אסורות נוספות שכל מטרתן היא עקיפת רף הדיווח על פי דין ולמעשה עקיפת [חוק איסור הלבנת הון](#). על פי [הוראות בנק ישראל](#) די היה לבנק להראות חשד סביר לנוכח פעולות אלו כדי שהדבר ייחשב כעילה לסגירת החשבון.

ו לתובעת ניתנו אפשרויות להגביל את פעילותה כך שתותאם לפעילות תקינה על פי הוראות הדין ואולם היא סירבה לעשות כן ולא שינתה את אופן התנהלותה בחשבון. אין מקום לקבל את טענותיה החדשות של התובעת המועלות לראשונה בסיכומיה לעניין זה.

ז התובעת מנסה להסיט את הדיון לפריטת שיקים אולם היא אינה עוסקת בפריטה אלא בניהול ממשי של חשבונות עבור אחרים. כך אף לפי גרסתו של מר טריף, הכספים מועברים ללקוח רק לאחר שלושה עד חמישה ימים ולעיתים רק בסוף החודש ואין כלל קורלציה בין הסכומים הנכנסים לאלו היוצאים אלא הלקוח מושך כל פעם סכומים לפי יכולתו.

ה ההחלטה שניתנה לאחרונה בעניין ג'וסטו [ת"א (תל אביב-יפו) 60553-06-13 ג'וסטו עסקי מתכת בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ] (פורסם בנבו) (פורסם בתקדין, 7.8.13) תרוקן מתוכן כל אפשרות של אכיפת חוקי איסור הלבנת הון. מניעת האפשרות למנוע מידית את הפעולות אינה אלא הפיכת חוק איסור הלבנת הון ל"אות מתה". בכל מקרה, במקרה דנן אין מחלוקות שנעשו פעולות של עבירה ממשית על חוק איסור הלבנת הון, ולכן קיימת עילה מספקת לסגירת החשבון.

3. דיון והכרעה:

נקודת המוצא לצורך בירור המחלוקת בין הצדדים מצויה בהוראת סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 הקובע כדלקמן :-

"לא יסרב תאגיד בנקאי סירוב בלתי סביר לתת שירותים מהסוגים הבאים:

(1) ... ;

(2) פתיחת חשבון עובר ושב במטבע ישראלי וניהולו כל מתקיימת אחת מאלה: עוד

(א) החשבון ביתרת זכות לטובת הלקוח;

(ב) הלקוח עומד בתנאי ההסכם בינו לבין התאגיד הבנקאי הבנקאי בקשר לניהול החשבון..."

מכלל זה ניתן להבין שתאגיד בנקאי רשאי לסרב ליתן את השירותים המנויים בסעיף ובלבד שמדובר בסירוב סביר, כאשר נטל ההוכחה לקיום הסירוב הסביר ליתן את השירות מוטל על כתפי התאגיד הבנקאי.

פעילותו של התאגיד הבנקאי מוסדרת במספר חיקוקים, ביניהם פקודת הבנקאות, חוק הבנקאות, חוק איסור הלבנת הון, הוראות המפקח על הבנקים וכללי הבנקאות. למעשה, במקביל לפעילותו העסקית, מבצע התאגיד הבנקאי אף תפקידים בעלי גוון מנהלי המוטלים עליו על פי דין, ובביצוע תפקידים אלה הוא מצוי תחת פיקוח של רשות מנהלית וכפוף לביקורת מצידה.

בין תפקידים אלה למשל, מוטלת על התאגיד הבנקאי חובת המעקב השוטף הקבועה בסעיף 14 להוראה 411 של המפקח על הבנקים: ניהול בנקאי תקין (מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות) (מוצג ת/4; להלן: "הוראות המפקח על הבנקים לעניין הלבנת הון") :-

"(א) תאגיד בנקאי יעקוב אחר הפעילות בחשבון של לקוח על מנת להחליט אם היא עולה בקנה אחד עם ציפיותיו לגבי הפעילות בחשבון ועם היכרותו את הלקוח, פעילותו העסקית ופרופיל הסיכון שלו ובמידת הצורך, נאותות

מקורות הכספים בחשבון.

ב תאגיד בנקאי ינהל מערכת ממוחשבת לאיתור פעילות חריגה בכל חשבונות לקוחותיו. דבר זה יכול שיעשה על ידי קביעת מגבלות לסוגי חשבונות מסוימים. התאגיד הבנקאי יבחן באופן מוגבר האם קיים הגיון כלכלי או עסקי בפעולות מורכבות או בפעולות הנבנות באופן בלתי רגיל.

פעילות חריגות יכללו, בין השאר, פעולות נעדרות הגיון כלכלי או עסקי, פעולות מורכבות, פעולות בהיקפים ניכרים ובפרט הפקדות במזומן בסכומים שאינם מתיישבים עם הפעילות הצפויה בחשבון...

(15) תאגיד בנקאי יבדוק את הרקע ומטרת הפעילות החריגה בחשבונות, ויבחן האם הפעילות עולה לכדי פעילות החייבת בדיווח לפי סעיף 9 לצו. ממצאי הבדיקה יתועדו בכתב ויהיו זמינים לרשויות הפיקוח ולמבקרים לתקופה שלא תפחת משבע שנים.

ג תאגיד בנקאי יקבע נוהל מפורט המסדיר את ערוצי הדיווח על פעולות בלתי רגילות (על פי סעיף 9 לצו). הנוהל יכלול תיעוד מלא של הליך קבלת ההחלטות החל מהגילוי הראשוני וכלה בהתגבשות ההחלטה אם לדווח לרשות המוסמכת..."

סעיף 24 להוראות המפקח על הבנקים לעניין הלבנת הון קובע :-

"אי היענות של הלקוח למסור פרטים הנדרשים למילוי הוראות הצו, הוראה זו ונהלי התאגיד הבנקאי שנקבעו על-פיה, וכן יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור, או יישום מדיניות התאגיד הבנקאי, כאמור בסעיף 41, יחשבו כסיבה לסירוב סביר לפתיחת חשבון וניהולו ולמתן שירותים למבצע פעולה שאינו רשום כבעל או כמורשה חתימה בחשבון לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח)..."

למעשה, סעיף 24 לעיל מאפשר לתאגיד בנקאי לסרב לנהל חשבון בנק של לקוח אם היה לבנק יסוד סביר להניח שלקוחו מבצע פעולות הקשורות להלבנת הון.

לפיכך, השאלה המרכזית הטעונה הכרעה במקרה דנן היא: האם היה לבנק יסוד סביר להניח שהתובעת מבצעת בחשבונה פעולות הקשורות להלבנת הון במועד בו החליט על סגירת חשבון הבנק שלה. שאלה נוספת, הנגזרת והתלויה בתשובה לשאלה הראשונה, היא אם דרך פעולתו של הבנק הייתה נכונה, או שנפל בה פגם.

כדי להשיב על השאלות, אבחן את השתלשלות האירועים, לרבות, הנתונים שהיו ידועים לבנק עת קיבל ההחלטה על סגירת החשבון:

א כאמור, ביום 22.10.12 שלח הבנק לתובעת מכתב הכולל עדכונים בכללים החלים על חשבון עסק מסוג שכזה (נספח ד' לתובענה). התובעת טוענת שהיא פעלה על פי מכתב זה בקפדנות וללא סייג.

למרות זאת, ביום 6.12.12, ללא כל הכנה מוקדמת, התקבלה אצל התובעת הודעה אותה שלח הבנק על סגירת החשבון תוך 30 יום, בטענה כי "בהתאם למידע שבידינו, יכול שחשבונכם...מתנהלת בו פעילות חריגה שאינה תואמת את רישיונכם כנותני שירותי מטבע" (נספח א' לתובענה).

ב. מר טריף עשה ניסיונות מול סניף הבנק בו מתנהל חשבון התובעת, להבין את פשר ההודעה אך אלה העלו חרס (כפי שהצהיר בתצהירו המסומן כת/1), ולכן שלח ב"כ התובעת מכתב ליועץ המשפטי של הנהלת הבנק בו ביקש מהאחרון לפרט מהו המידע העלום עליו מסתמך הבנק, שיכול להעיד על פעילות חריגה, לנוכח נוסח ההודעה העמום ומאחר שלא ניתנה לה הזדמנות לטעון ולהישמע. כן נטען במכתב ב"כ התובעת לבנק, שהבנק אף הגביל באופן חד צדדי וללא כל התראה אפשרות של ביצוע פעולות במזומן בחשבון, ולא ניתן כל הסבר להגבלה זו וכל שנימסר לתובעת הוא שמדובר ב"הוראה מלמעלה".

במענה למכתב זה, השיב הבנק, שבחשבון התובעת התגלו חריגות בפעולות שאינן מותרות לנותני שירותי מטבע, היוצרות חשש לעבירות על [חוק איסור הלבנת הון](#) ומהוות עילה לסגירת החשבון.

ג. בתשובתו הראשונה של הבנק לבקשה לצו מניעה זמני, שהוגשה כאמור ללא תצהיר התומך בה, טען הבנק שהוא פנה לתובעת בניסיון להבין את הפעולות יוצאות הדופן אך לא קיבל הסבר. כמו כן, פירט הבנק הפקדות שבוצעו בחשבון התובעת על ידי גורמים שונים.

ד. המועד הקובע לבחינת סבירות החלטתו של הבנק לסגור את החשבון הוא יום 29.11.12, הוא המועד בו נכתבה הודעת סגירת החשבון. הנתונים שהיו לפני הבנק במועד זה הם אותן ההפקדות הנזכרות בתשובתו הראשונה של הבנק לבקשה לצו מניעה -

4 הפקדות שיקים שביצעה חברה ה.י.ס ייזום והשקעות בימים למזומן	(אא)
12,13,14,19 בחודש נובמבר 2012 שלטענת הבנק, הומרו לאחר 3 ימים.	בימים למזומן
7 הפקדות שיקים שביצעה חברת פילפקס, שלטענת הבנק הומרו	(בב)
למזומן לאחר 3 ימים.	הומרו
2 הפקדות שיקים על שמו של אליק מטטוב.	(גג)

אמנם ההפניה להפקדות אלו נעשתה לראשונה בתשובתו של הבנק לבקשה למתן צו מניעה זמני, אלא שמאחר שהפקדות אלו בוצעו בטרם שליחת הודעת סגירת החשבון, הן ככל הנראה מהוות את ה"פעילות החריגה" אליה הפנה הבנק בהודעה זו ולכן יש

לבחון פעולות אלו :

במאמר מוסגר אעיר כבר עתה כי מצופה מהבנק שבטרם ינקוט צעד כה דרסטי של סגירת חשבון ינהג בהגינות וביושר, יפרט את העילות המהוות את בסיס החשד, יתן אפשרות שכנוע ותיקון - ורק אם לא תנוח דעתו, ינקוט את הצעד הנ"ל. כל הנ"ל לא נעשה במקרה דנן, כפי שעוד אפרט בהמשך.

ה באשר להפקדות שבוצעו בחשבון התובעת בבנק על ידי חברת ה.י.ם וחברת פיפלקס טריידינג גרופ בע"מ - מר טריף פירט בתצהירו (ת/2) את כל המסכת העובדתית הרלוונטית באשר לשיקים אלה ואף צירף את המסמכים הרלוונטיים. מפירוט זה עולה, שרובם של השיקים שולמו ללקוחות במזומן עוד בטרם נפרעו השיקים ובודדים מהם שולמו לאחר פרעונם.

באשר לחברת פיפלקס הוסיף הבנק וטען, שהבעלים הרשום של החברה הוא ולרי קולסניאק (להלן: - "מר קולסניאק"), העובד כשומר בפתח סניף בנק המזרחי טפחות במשכורת מינימלית ומתכחש לכך שאי פעם ערך את עסקאות הענק הנטענות. מר אלמליח טען בחקירתו שרשמו את מר קולסניאק כבעל מניות בחברה ללא ידיעתו, אך אין לו דרך להוכיח זאת. כאשר נשאל מר אלמליח בחקירתו האם הוא דיבר אישית עם מר קולסניאק הוא השיב שעורך דינו דיבר איתו (עמ' 15 ש' 21) והציג אישור שהוא עובד בבנק. ואולם, מר טריף הצהיר בתצהירו (סעיף 45 בת/2), שבהתאם לבדיקה שביצע, מר קולסניאק אינו עובד כשומר בבנק המזרחי ואינו מתכחש לביצוע העסקאות הנטענות. מר טריף לא נחקר אודות הצהרתו זו ולמעשה עדותו לא נסתרה.

באשר להפקדותיו של מר מטטוב - הצהיר מר טריף בתצהירו (ת/2) שהעובדה שמר מטטוב הורשע בעבירות משחקים אסורים לא הייתה ידועה לתובעת והתבררה רק מתשובתו של הבנק לבקשה למתן צו מניעה. מאותו רגע הודיעה התובעת למר מטטוב שלא תיתן לו עוד שירותים כלשהם ומאז אינה נותנת לו כל שירות. כרטיסו אצל התובעת נחסם מייד לאחר הגשת תגובת הבנק.

אלא, שבחקירתו של מר אלמליח התברר, שהכרעת הדין אותה צירף הבנק לתצהירו, בה לכאורה הורשע מר מטטוב עוסקת בנאשם אחר ושלמעשה, למר מטטוב יש חשבון בנק פעיל עד היום אצל הנתבע (מוצגים ת/8, ת/9). מר אלמליח לא הצליח לתת כל הסבר לעובדות אלו.

ו למעשה, אם מסתכלים על הפעולות שבוצעו בחשבון התובעת אצל הנתבע עובר

למועד בו נשלחה לה הודעת סגירת החשבון, בצירוף הטענות שהעלה הבנק באשר להפקדות אלו, שנטענו בתשובתו הראשונה לבקשה, מתקבל הרושם שהבנק לא הרים את הנטל להוכיח קיומו של סירוב סביר ליתן שירות בנקאי לתובעת. הבנק טען לפעילות שלא כדין של התובעת בתחום הלבנת ההון, אך לא עמד בנטל המוטל עליו לפי מאזן ההסתברות במשפט האזרחי להוכחת הטענות, הוא נמנע באופן תמוה ביותר מהעדת העדים הרלוונטיים הבקיאיים בפעולות שנעשו מול התובעת ובחשבונה בבנק ובחר להביא לעדות במקומם את מר אלמליח, שעדותו ברובה הייתה לא רלוונטית ומביכה בחוסר ידיעה ובאמירות שהתבררו כשגויות. על עדותו של אלמליח עוד ארחיב בהמשך.

הדבר היחיד שעלול להיות בעייתי בהפקדות המתוארות שבוצעו לפני מועד הודעת הסגירה הוא המקרים הבודדים שהתובעת שילמה את הכסף ללקוח לאחר פרעונו של השיק. באשר לכך, נקבע זה מכבר כי "ניכיון שיקים הינו עסקת מכר בה הממכר הוא שיק...משמעות הדבר היא, כי העוסק בניכיון רוכש שיק מאת בעליו. על פי רוב המכירה היא בתמורה לסכום הנקוב בשיק בניכוי סכום כלשהו. הסכום שנוכה משקף את עלות הפירעון המוקדם של השיק ואת הסיכון של אי גבייתו מהמושך..."

[[בגץ 3505/10](#) דוד אביגדור ניהול בע"מ נ' שר האוצר - הממונה על אגף שוק ההון,

פסקה 6 (פורסם בנבו, 5.12.10).]

כך אף נקבע, שניכיון שיק הוא מצב בו "לקוח מוכר לבנק שיק שהוא מחזיק בו כנפרע או כנסב, והבנק משלם למוכר את הסכום הנקוב בשיק בניכוי מראש של ריבית בשיעור מוסכם. המחיר המופחת משקף את העובדה שהבנק משלם כסף בהווה ואמור לקבל מהמושך כסף בעתיד, ואת רכיב הסיכון בעסקה למקרה שהבנק לא יצליח להיפרע מהמושך." [שלום לרנר, דיני שטרות 369 (מהדורה שנייה, 2007)].

מכאן, כפי שקבעתי בפרשת אימפריית יאסין [ה"פ 28387-10-12 אימפריה יאסין להשקעות ומימון בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ (פורסם בנבו, 29.4.13)], הרי שעסקת ניכיון שיקים משמעה פירעון מוקדם של שיק מעותד, תוך ניכוי סכום כלשהו המשקף את הסיכון שהעוסק בניכיון לא יצליח לקבל את הכסף בעתיד, בהגיע מועד פרעונו של השיק.

ז אלא שכאמור, ברובן המוחלט של ההפקדות המתוארות בתשובתו הראשונה של הבנק, שבוצעו בטרם נשלחה הודעת הסגירה לתובעת, התובעת שילמה ללקוחותיה את הכסף כדין לפני שהגיע מועד פרעונו של השיק, כפי שנהוג בעסקת ניכיון שיקים רגילה, מלבד מספר מקרים בודדים עליהם הצבעתי בהם שילמה התובעת את התשלום בגין השיק לאחר שהשיק נפרע. כך עולה מתצהירו של מר טריף (ת/2) בו פורטו ההפקדות

דלעיל. חלקם של השיקים שניתנו לתובעת היו לזמן פרעון מייד ו לא היו מעותדים, פעולה שאף היא הביאה להסרת רכיב הסיכון הקיים בעסקת ניכיון שיקים.

ח עם זאת, אם אשוב לשאלה הטעונה הכרעה: האם היה לבנק יסוד סביר להניח שהתובעת מבצעת בחשבונה פעולה הקשורה להלבנת הון במועד בו החליט על סגירת חשבון הבנק שלה - סבורני שאשיב תשובה שלילית משני טעמים: האחד - לנוכח המקרים הבודדים הבעייתיים שזוהו והרושם שאין מדובר בשיטת פעולה קבועה שנועדה לעקוף את ההוראות האוסרות על הלבנת הון. השני - לנוכח מסקנתי שהבנק לא עמד בחובות האמון ותום הלב המוגברות המוטלות עליו כלפי התובעת, לקוחתו: ראשית, הבנק כלל לא פנה לתובעת בטרם שלח לה את הודעת הסגירה, כדי לנסות לברר ולהכיר את פעולותיה ופעולות לקוחותיה באמצעותה. למעשה, הפעם הראשונה שהתובעת הייתה יכולה לעמוד על טענותיו של הבנק נגדה הייתה במסגרת תשובתו לבקשה למתן צו מניעה זמני. התנהלות כאמור אינה עולה בקנה אחד עם חובות האמון ותום הלב המוטלות על הבנק כלפי התובעת. מתשובותיו של מר אלמליח, העד מטעמו, אף נראה שהבנק פעל בפזיזות, ללא בדיקה לעומק והודיע על סגירת החשבון, מבלי שהייתה לנגד עיניו תמונה אמיתית של המצב, והכל שעה שלא היה כל שינוי בפעולות התובעת מיום היווסדה ושלושה חודשים בלבד לפני הודעת הסגירה היא נחשבה לקוח מועדף. מר אלמליח העיד שמי שקיבל את ההחלטה על סגירת החשבון הוא קצין הציות הראשי, מר אמיר בכר, אולם משום מה מר בכר כלל לא העיד מטעם הבנק. אמנם הבנק טען בתשובתו לבקשה לצו מניעה שהוא פנה לתובעת בניסיון להבין את הפעולות יוצאות הדופן בחשבונה, ומר אלמליח אף הצהיר זאת בתצהירו שצורף לתשובתו השנייה של הבנק, אלא שמנגד הצהיר מר טריף בתצהירו שהבנק לא ביצע כל ניסיון שכזה אלא להיפך - הוא זה שחיזר אחרי הבנק בניסיון להבין את הטענות נגד התובעת ולא זכה לכל מענה (סעיף 7 לתצהיר ת/2). כמו כן, כשנחקר מר אלמליח לעניין זה, אמר רק שהוא בטוח שפנו למר טריף, אך לא ידע לומר מי פנה ואף אישר שהפגישה שהייתה עם מר טריף בבנק הייתה רק לאחר שהוגשה התביעה (עמ' 10, ש' 23-28). כך שגם טענה זו של הבנק כלל לא הוכחה. בנוסף, העיד מר אלמליח שנציג סניף הבנק אמור לבקר בעסק של לקוחותיו והוא אינו יודע אם נציג הסניף ביקר אצל התובעת, אם לאו.

שנית, הודעת סגירת החשבון ששלח הבנק נוסחה בלשון מעורפלת בה רב הנסתר על הגלוי ולמעשה הותירה את התובעת מול שוקת שבורה, בניסיון להבין אלו פעולות בוצעו בחשבונה שלא כדין ולנסות להילחם על זכות טיעון והזדמנות לתקן את הפעולות האמורות, במקרה הצורך. מר אלמליח העיד שהנוסח שנכתב בהודעת הסגירה נקבע על ידי היועצים המשפטיים של הבנק כדי להשאיר את הספק הקטן ובהמשך אף העיד

שאם התובעת הייתה שולחת ליועץ המשפטי מכתב ובו דרישת הסבר, הבנק היה מפרט. כשהבין אלמליח שכך בדיוק פעלה התובעת לאחר שקיבלה את הודעת הסגירה, הודה שמכתב התגובה של הבנק נכתב על ידי יועציו המשפטיים, ושהנוסח לא שונה הרבה וכל שהיה לו לומר בעניין היה שהתובעת יכולה הייתה לדרוש עוד הסבר (עמ' 14, ש' 22-23 לפרוטוקול).

דעתי אינה נוחה מהתנהלותו זו של הבנק ומתשובותיו של העד מטעמו, שבשל פעולות מסוימות שעוררו את חשדו, בחר להודיע לתובעת באופן חד צדדי על סגירת חשבונה מבלי לפרט מהן הפעולות האסורות מבחינתו ומבלי לאפשר לה זכות טיעון בעניין והזדמנות לתקן את הראוי תיקון. משלא ניסה הבנק, בטרם נקיטת פעולה קיצונית של סגירת חשבון התובעת, "לרפא את הפגם" הקיים לדעתו, לא ניתן לקבוע כאמור שמדובר בטעם סביר לסגירת החשבון. באשר לכך, איני מקבלת את טענת הבנק העולה מסיכומיו, שהמכתב אותו שלח הבנק לתובעת ביום 22.10.12 (נספח ד' לתובענה) הוא מכתב התראה ראשון. מעיון במכתב זה מתקבל הרושם שהוא נשלח לכל עסק מסוג נותני שירותי מטבע ונועד, כפי שנכתב בו, להביא עדכונים בכללים החלים על חשבון עסק מסוג זה. כך גם בהודעת סגירת החשבון אין כל הפניה למכתב זה.

ט מעבר לנתונים עליהם הצביע הבנק בתגובתו הראשונה, אליהם התייחסתי לעיל, הוסיף הבנק בעלמא בתגובה זו, שדי אם פעולות המבקשת היו פעולות בלתי רגילות שלא דווחו כדין כדי שהדבר יהווה סירוב סביר מצידו לסגירת החשבון. אלא, שכאשר נשאל מר אלמליח בחקירתו אם יש לו ידיעה על הדיווחים שדיווחה המבקשת לרשות להלבנת הון הוא השיב "לא נכנסתי לזה" ושיש פעולות שיקים בסכום של מתחת לרף הגבוה אולם אישר שלא שאל את מר טריף אם הוא דיווח לרשות להלבנת הון, אם לאו (עמ' 17, ש' 13-20). מנגד, מר טריף הצהיר בתצהירו שהמבקשת מקיימת בדיוקנות את חובות הדיווח החלות עליה, וכלל לא נשאל באשר לכך בחקירתו. גרסתו לא נסתרה ולכן הבנק לא הרים את הנטל המוטל עליו באשר לטענה זו.

י כאמור, בהכרעה בתובענה יש לשקול את הנתונים שעמדו לנגד עיניו של הבנק עת קיבל את ההחלטה על סגירת החשבון. אלא, שבתצהירו של הבנק שצורף לתשובתו השנייה לבקשה לצו מניעה שהוגשה ביום 20.2.13 ללא רשות בית המשפט, ולאחר שהמבקשת הגישה תשובה לתשובתו הראשונה (!), העלה הבנק שתי טענות חדשות, שלא בא זכרון קודם לכן: האחת, שאצל המבקשת מתנהל בנק פרטי המנהל עבור

לקוחותיו חשבונות משנה רבים והכל ללא הצהרות נהנים ; השנייה, טענה על שיקים שהופקדו אצל המבקשת לפקודתו של גנאדי פלדמן.

באשר לכך, הלכה פסוקה היא שרשימת הפלוגתאות העומדות להכרעה על ידי בית המשפט מתבססת על כתבי הטענות וכל טענה שמועלית בשלב מאוחר יותר מהווה "שינוי חזית" או "הרחבת יריעה". המקרים בהם התיר הדין שינוי חזית היו במקרים של תיקון כתב טענות באישורו של בית המשפט, או שינוי חזית בהסכמה, בכתב או מכללא, של בעל הדין שכנגד [ע"א 9118/06 שרום בע"מ נ' קליל תעשיות בע"מ (פורסם בנבו, 5.3.09); רע"א 282/06 לילי ניקוי יבש נ' עילית חברה לביטוח (פורסם בנבו, 31.12.06)].

בענייננו, לא רק שהבנק הרחיב את החזית בהוספת טענות אלו, הוא אף עשה זאת באמצעות הגשת תשובה נוספת לבקשה למתן צו מניעה, מבלי לבקש את אישור בית המשפט לכך ולכן - שלא כדין.

מעבר לכך שמדובר בהרחבת חזית, הרי שאף אחת מהטענות שהעלה הבנק בתשובתו השנייה לבקשה, לא עמדה לנגד עיניו של הבנק במועד בו הוחלט לסגור את חשבון המבקשת ולמעשה הן נולדו לאחר פתיחת ההליך, כך שהרושם המתקבל הוא שטענותיו השונות של הבנק נועדו להצדיק בדיעבד את הודעת הסגירה ששלח לתובעת, מתוך מגמה כללית להפסיק לתת שירותים בנקאיים לנותני שירותי מטבע. שני טעמים אלה מספיקים כדי לדחות את טענות הבנק לעיל.

יא למעלה מן הצורך אציין, שאף לגופו של עניין, הבנק לא הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח את העובדות הנחוצות לביסוס טענתו באשר לשיקים שהופקדו לטובת פלדמן גנאדי (להלן: - "מר פלדמן"). לעניין זה טען מר אלמליח בתצהירו, שמר פלדמן מעולם לא קיבל את השיקים ושכל החתימות הן של קיריל קפילביץ (להלן: - "קיריל") שהשתלט על החברה ושמעולם לא קיבל דבר. אלא שקיריל קפילביץ, כך לטענת הבנק, הוא חייב מוגבל שמנוע מניהול חברות ומסתבר שהוא מחזיק בחברות רבות בדרכי שרשור בניגוד להגבלות שהוטלו עליו. לנוכח האמור, כך לשיטת הבנק, חשבונה של התובעת הפך למערכת ניהול חשבונות עבור חברות ואנשים המסתתרים מאחוריה ולמעשה מתנהל בנק חשאי שאינו מדווח מי הם הנהנים הנכונים בחשבון.

נגד טענה זו, טען מר טריף בתצהירו (ת/3) שמי שהגיע לבקש שירות מהחברה אינו מר פלדמן אלא איגור קפילביץ (להלן: - "איגור"), שהציג בפניו ייפוי כוח נוטריוני במסגרתו, בין היתר, ייפה מר פלדמן את כוחו לפרוע שיקים המשוכים על שמו ולקבל את תמורתם. איגור אף הציג למר טריף במועד זה תעודת זהות שלו ושל מר פלדמן,

אישור ניהול ספרים תקין ואישור ניכוי מס במקור של מר פלדמן. למעלה מן הצורך, ביקש מר טריף מאיגור לקבל גם נסח רשם החברות של חברת גנאדי פ. עבודות גמר ניהול פרויקטים בע"מ ובו אף רואים שאף אחד ממנהלי החברה או בעליה לא היה חייב מוגבל באמצעים נכון למועד בו הוצא הנסח האמור (העתק הנסח - צורף כנספח ב' לתצהיר מר טריף ת/3). לבסוף טען מר טריף בתצהירו, שכל העסקאות שביצעה המבקשת עבור מר פלדמן דווחו כדין ואף דווחה העובדה שאיגור פנה אליו בשם מר פלדמן והציג לו ייפוי כוח כדין ולכן לא הייתה לו כל סיבה לחשוד אז ואף לא היום, שמשוהו לא תקין בהתנהלות.

כאשר נשאל מר טריף בחקירתו אודות השיקים שהופקדו לטובת מר פלדמן, הוא שב בדיוק על גרסתו בתצהיר, והעיד שמי שהפקיד אצלו את השיקים היה איגור, שהתייצב אצלו עם ייפוי כוח נוטריוני עליו חתם מר פלדמן ואף הציג למר טריף את תעודת הזהות שלו ושל מר פלדמן ואת פרטי החברה שהייתה בבעלות מר פלדמן. מר טריף העיד שהוא בדק את החברה ואת ייפוי הכוח ולא ראה בהם כל פסול. כאשר הופנה מר טריף לנסח רשם החברות שצורף כנספח ט' לתצהירו של מר אלמליח ובו כתוב שאיגור הוכרז חייב מוגבל השיב מר טריף שהוא התחיל את הפעילות עם איגור בשנת 2011 והפסיק אותה ב – 2012, בעוד שהנסח שהוצא הוא מיום 19.2.13.

מנגד, כאשר נחקר מר אלמליח באשר לסוגיה זו הוא העיד, שלא הוא שביצע את הבירור לגבי מר פלדמן. כך גם טען שקיריל הוא חייב מוגבל באמצעים לנוכח החומר שמסר לו עורך הדין, זאת למרות שבנסח רשם החברות שצירף הבנק לתצהיר נכתב שאיגור, שהוא הדירקטור של חברת גנאדי, הוא חייב מוגבל ולא קיריל, בעל מניותיה. כמו כן, מר אלמליח הודה שאין לו אסמכתאות לטענתו בתצהיר שחברת חמוצים שבבעלות קיריל מצויה בהליכי פירוק ואף לא לטענה שלפיה קיריל מחזיק בחברות רבות בניגוד להגבלות שהציב לו רשם החברות ולדבריו לעורך הדין יש אסמכתאות כאמור.

משכך, אף טענה זו לא הוכחה על ידי הבנק.

יב באשר לטענה השניה שהעלה הבנק בתשובתו השניה לבקשה, שלפיה, אצל המבקשת מתנהל בנק פרטי המנהל עבור לקוחותיו חשבונות משנה רבים ללא הצהרת נהנים - כאשר נשאל מר אלמליח אלו בדיקות ביצע הבנק, שמהן עולה שהמבקשת הפכה לבנק פרטי המנהל עבור לקוחותיו חשבונות משנה ללא דיווח הנהנים בחשבון, הודה אלמליח שלא בוצעו כל בדיקות כאמור, והטענה נולדה אך ורק מתוך תצהירו של מר טריף (עמ' 19, ש' 7-1). משכך, לית מאן דפליג שטענה זו לא עמדה לנגד עיני הבנק

במועד החלטתו לסגור את חשבון המבקשת ודי בכך כדי לדחות טענה זו.

במאמר מוסגר אציין, שאף לגופו של עניין איני בטוחה אם יש ממש בטענה זו –

סעיף 2(ב) לצו הבנקים קובע, שתאגיד בנקאי לא יפתח חשבון בלא שירשום לגבי נהנה את הפרטים שבסעיף קטן (א)(1) ו-2), דהיינו – שם ותעודת זהות. עוד נקבע שרישום הפרטים ייעשה על פי ההצהרה כאמור בסעיף 4.

בסעיף 4 נקבע, שבעת פתיחת חשבון ידרוש התאגיד הבנקאי מהמבקש לפתוח חשבון הצהרה בחתימת מקור אם הוא פועל בעבור עצמו או בעבור אחר ושם הצהיר המבקש לפתוח חשבון כי הוא פועל בעבור אחר, אזי תכלול ההצהרה את שםם ותעודות הזהות של כל אחד מהנהנים.

"נהנה" מוגדר כ"אדם שבעבורו או לטובתו מוחזק הרכוש או נעשית פעולה ברכוש, או שביכולתו לכוון פעולה ברכוש, והכל במישרין או בעקיפין."

נשאלת השאלה, האם לקוחותיה של חברה הנותנת שירותי מטבע נכנסים לגדר הגדרה זו, בשונה מנותנת שירותי המטבע עצמה, הפועלת בעסקה בהתאם ליכולותיה ולרצונה. איני נדרשת להכריע בשאלה זו במקרה דנן משני טעמים: האחד כאמור, מאחר שטענת הבנק באשר לסוגיה זו נולדה רק מתצהירו של מר טריף ולא עמדה לנגד עיניו של הבנק במועד בו החליט על סגירת חשבון התובעת. האחר – לנוכח העובדה, שאף אם התשובה על השאלה דלעיל חיובית, הרי שלא הומצאו כל נוהל או החלטה המורים לנותני שירותי מטבע להמציא לבנק הצהרות נהנים ביחס ללקוחותיהם, ובהנחה שלא קיימת הוראה כאמור, היה על הבנק מכוח חובות האמון ותום הלב המוגברות החלות עליו לפנות לתובעת, כמו גם לנותני שירותי מטבע אחרים, בדרישה שימסרו לו רשימה של נהנים, ולא לנקוט צעד חד צדדי של הודעה על סגירת החשבון.

בנקודה זו אציין עוד, שמעיון [בצו איסור הלבנת הון](#) (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע), התשס"ב-2002 עולה, שהמחוקק הטיל חובות דיווח רבות על נותן שירותי מטבע כלפי הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: -"הרשות המוסמכת"), ביניהן פרטים מזהים לגבי מבקש השירות ומקבל השירות. הדעת נותנת, שאם הייתה כוונה שנותן שירותי המטבע ימסור פרטים אלו אף לתאגידים הבנקאיים, היה הדבר נאמר מפורשות. עוד עולה מהצו האמור, שבין הפרטים שהצו מטיל חובת דיווח על נותן שירותי המטבע, הוא אף מקנה לאחרון שיקול דעת סובייקטיבי לדווח לרשות המוסמכת על פעולות של מבקש השירות הנחזות בעיניו

כבלתי רגילות אך בלא צורך בהצגת שאלות ובירור עובדות אל מול מבקש השירות ומקבל השירות. דהיינו, אם אותן פעולות אינן נחזות בעיני נותן שירותי המטבע כפעולות בלתי רגילות, הוא אף פטור מדיווח אודותיהן. מכל האמור לעיל, ומבלי לקבוע מסמרות באשר לטענת חשבון הבנק הפרטי שמנהלת התובעת עבור לקוחותיה, סבורני שמאחר שהתובעת פטורה מדיווח כאשר הפעולות נראות לה רגילות, לא מתקבל על הדעת להודיע לה באופן חד צדדי על סגירת חשבונה, מבלי ליידע אותה מהם הטעמים העומדים מאחורי החלטה זו ולאפשר לה להביא לתיקון הפגמים שהתגלו.

יג מכל האמור לעיל הגעתי למסקנה שהבנק לא הוכיח שהיה לו יסוד סביר להניח שהתובעת מבצעת בחשבונה פעולה הקשורה להלבנת הון במועד בו החליט לסגור את חשבון הבנק שלה. כך אף סבורה אני, שלנוכח התנהלותו של הבנק מול התובעת לכל אורך הדרך, הרי שהוא לא פעל בסבירות ובתום לב, עת הודיע לתובעת על סגירת החשבון, באופן שהודיע.

משכך, סבורני שיש לקבל את התובענה כך שהבנק יהיה מנוע מלסגור את חשבון הבנק של התובעת. למען הסר ספק יובהר, שאין בכך כדי למנוע מהבנק לעקוב אחר פעילותו התקינה של חשבון התובעת אצלו והוא אף מחוייב לעשות כן, ואף אין בכך כדי למנוע ממנו לפעול לסגירת החשבון בעילות אחרות מאלו שעמדו לפניו במועד בו החליט על סגירת החשבון, שנדונו והוכרעו לעיל, והכל אם ימצא תשתית חוקית ראויה לכך, ואם יפעל באופן מקצועי והוגן טרם ביצוע מהלך דרסטי שכזה.

4. סוף דבר:

מכל האמור לעיל אני מקבלת את התובענה.

הנתבע ישלם לתובעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 15,000 ₪.

ניתן היום, י"ד כסלו תשע"ד, 17 נובמבר 2013, בהעדר הצדדים.

הנשיאה השופטת, הילה גרסטל